

КИБЕРТРОН - БЪЛГАРСКАТА СЕНЗАЦИЯ

Таня ГАВРИЛОВА

ТЕ са няколко момчета по на 20. Мечтаят да направят робот по човешко подобие и казват, че проектът е готов. Липсват им само подкрепа и финансови средства да довършат прототипа. Но вярват в успеха и в добрия край. Смятат, че пътят е само един - бъдещето. За двете години работа върху проекта те печелят две признания - едно международно и едно българско.

Щастливото седмо място в тазгодишния Международен конгрес по кибернетика в Бомбай, Индия, им дава вяра и хъс да продължат напред. А на Седмата международна конференция Практо 2003 във Варна момчетата получават искрено одобрение от научните среди и това им дава основание да вярват, че може би ще успеят да довършат започнатото. И проектът може би ще остане български. Те казват, че Кибертрон е революционен, иновативен.

Използват нов подход при разработване на изкуствен интелект, неприлаган досега. Една българска идея, гениалност, родена в страната, която нехае. Как се финансирате, питам, след като екипът вече ни е обяснил, че проектът Кибертрон е започнал преди две години. "Работим, за да изкарваме пари за прехрана. Никой от нас не е богат. Свободното си време и много безсънни нощи посвещаваме на Кибертрон." И го правят без подкрепа от образователните и научните институции. "Опитахме, но въобще не сме се и надявали. Единствено очакваме средства по европейски програми." А няма и български компании, които да проявяват интерес към проекта. Това са единствените ентузиастични у нас, които разработват проект с изкуствен интелект. Затова и казват за себе си, че остават неразбрани.

ЛЮБОМИР СЛАВИЛОВ

"Хората с по-традиционно мислене дори не ни вярват. Има няколко чуждестранни компании, които са готови веднага да ни предоставят средства. Но искат да купят патента, а ние искаме Кибертрон да остане български проект. Все пак се надяваме и вярваме, че ще успеем да изградим прототипа най-късно до 2007."

Кибертрон няма да повтаря заучени фрази, ще мисли, ще чувства, ще изразява собствено мнение. В първите дни от реалното си съществуване обаче робочовекът няма да може дори да ходи. Подобно на бебе Кибертрон ще учи всичко отначало. Създателите му предвиждат дори да спи, за да си почива съзнанието му. Какво ще бъде предназначението на робота? Универсално. Всеки ще може да го използва за всичко. Да помага в домакинството, да върши неприятни и досадни за хората задължения, да оцелява във враждебна среда, в киното и шоу-бизнеса или на поточната линия във фабрика... Иновативният подход, използван при изграждане на интелекта на Кибертрон, помага за по-широкото му приложение. Всички теории за изкуствения интелект отричат възможността роботите да се развиват като хората, вие как ще го постигнете, провокирам амбициозните си събеседници.

АНТОНИ СТАВРЕВ

"Ние просто отричаме разработките и подходите досега. Използваме нов, революционен метод, който се базира не само на технологиите, но и на човешката психология и биология. Днес хората са резултат от вековна еволюция, научили сме много неща с годините, развили сме се във времето. Не можем да смятаме, че сме най-висшите същества. Всички работи, правени досега, са програмирани как да реагират в определени ситуации и не могат да мислят. Ние тръгваме от обратния подход - роботът няма да може да прави нищо със създаването си, но ще се развива и усъвършенства от опита и познанията си. Както хората."

А ще можете ли да контролират този робот? Те са уверени в това, защото знаят как са го конструирали. На какъв етап е проектът? Софтуерът е готов, едната ръка е симулативно изградена. Тя е с 32 степени на свобода, което я прави

по-функционална дори от човешката. Остава да изградят прототипа и единственото, което ги спира, е липсата на редства.

Кибертрон ще бъде с човешки размери - ръст 1.75 и ще тежи 90 кг.

АХМЕД МЕРЧЕВ

"Засега не предвиждаме да има дейност, която роботът няма да може да извършва, дори напротив. Нашата идея е да създадем не просто умна, а интелигентна машина, която да бъде в помощ на човека. Няколко хиляди лева ни делят от доказателството, че това твърдение не е мечта или фантазмагория. Това е чистата реалност."

Тук е добре да сложим точка. Говорихме дълго за много неща, които ме задържаха и провокираха още и още въпроси. Пред мен стояха три 20-годишни момчета и ме заразяваха с оптимизъм. Показваха ми колко е важно да вярваш в мечтите. Мислех си колко е абсурдно да създаваш в България.

Три момчета, които продължават напред благодарение на вярата си, неподкрепени от държава, министерства, институции. Чували ли сте за Института по кибернетика и роботика към БАН? И да не сте, друго няма какво да се каже. А Техническият университет в София, чийто студент е главният инициатор на проекта Ахмед Мерчев? Сигурно преподавателите са твърде заети да четат лекциите си, непроменяни от години. Университет, който не можем да наречем Меката на технологиите и науката в България. За разлика от нормалните държави. А Министерството на образованието и науката? Там пари няма. Частни български компании, извършващи развойна научна дейност, или няма, или са твърде апокрифни. За Hi Tech парковете се говори от години. Все има проекти, инвестиционни намерения, политически обещания от министри и зам.-министри с ресор високи технологии. И така до... следващите проекти и следващите кандидати да правят паркове.

Големите имена в технологиите като Hewlett-Packard, IBM, Xerox и т.н. обаче у нас имат само търговски офиси. И чужда компания едва ли ще се навие да даде пари за български проект, нормално е да поиска да притежава патента. В Америка или Япония Ахмед, Тони и Любо вече сяха да са милионери, а за откритието им да са изписани тонове вестникарска хартия. Но тук е България. И борбата е част от съществуването. Но, както казват, пътят е само един - бъдещето.